

Udvalget for Landdistrikter og Øer
Christiansborg

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.:
E-mail:
www.stil.dk
CVR nr.:

Svar på spørgsmål 91 (Alm. del)

Ved brev af 4. maj 2017 har udvalget efter ønsket fra Roger Matthisen (ALT) stillet mig følgende spørgsmål.

1. juni 2017
Sags nr.:17/06130

Spørgsmål 91

Hvilke nye former for frihedsgrader man kan overveje i forhold til folkeskoler, ungdomsuddannelsesinstitutioner, højskoler og efterskoler med det formål at fastholde og bevare skoler og uddannelsessteder i landdistrikter.

Svar

Det ligger mig meget på sinde, at institutionerne generelt ikke underlægges flere regler end nødvendigt. Jeg kigger løbende på såvel det indholdsmæssige som den institutionelle side af uddannelserne for at se, hvor det er muligt at øge det lokale handlerum. Jeg bemærker indledningsvist, at højskolerne ikke hører under Undervisningsministeriets ressort men under Kulturministeriets.

Nedenfor finder I en kort beskrivelse af en række initiativer, som giver øgede frihedsgrader til de nævnte institutionstyper. Det er min forventning, at nogle af frihedsgraderne vil være særligt til gavn for landdistrikterne, men initiativerne er gældende for alle institutioner.

Grundskole

Regelændringer for efterskoler og frie fagskoler

Jeg vil til efteråret fremsætte lovforslag om friere rammer for efterskoler og frie fagskoler, bl.a. giver mulighed for, at skolerne i en periode på op til 10 år kan leje bygninger og arealer i følgende tilfælde: Til afløsning af eksisterende bygninger og arealer, ved udvidelse med nye bygninger og arealer, eller ved nyoprettelse af en skole. Hermed imødegås vanskeligheder for skoleinitiativer med finansiering af oprettelse af nye skoler og erhvervelse af nye bygninger og arealer eller fornyelse af en skoles bygninger og arealer. Forslaget forventes at være til gavn for skoler beliggende i områder af landet, hvor det er vanskeligt at opnå lån i bygninger og arealer. Endvidere forventes lovforslaget at omfatte forslag om, at efterskoler i begrænset omfang kan anvende skolens egne midler til folkeoplysningsvirksomhed i Danmark for at styrke skolens lokale foran-

kring. Også dette forslag forventes at kunne gavne efterskoler i landdistrikter.

Rammeforsøg om mere fleksibel tilrettelæggelse af skoledagen

Med rammeforsøget om mere fleksible måder at tilrettelægge skoledagen på vil op til 50 skoler få mulighed for at afkorte skoledagen og anvende ressourcerne til særlige kvalitetsunderstøttende indsatser. Skoler i landdistrikter har på lige fod med andre skoler mulighed for at deltage i forsøget og derigennem opnå øget frihed i forhold til tilrettelæggelse af skoledagen. Ministeriet forventer at kunne melde ud, hvilke skoler der er omfattet af forsøget primo juni måned. Der kan gøres forsøg med særlige turbo- eller talentforløb for hhv. fagligt svage og fagligt stærke elever eller oprettelse af særlige profil-linjer fx teknologi mm. Forsøget gælder for skoleåret 2017/2018 og løber tre år frem. Det evalueres efter to år.

Ungdomsuddannelser

I lov om styrkede gymnasiale uddannelser fra december 2016 indgår en række muligheder for at samarbejde lokalt og at skabe særlige lokale styrkepositioner. Der er i aftalen blandt andet givet nye muligheder for samlæsning af klasser og hold internt i uddannelserne og mellem uddannelserne.

Samarbejde på tværs af uddannelser og institutioner

Skoler der udbyder flere uddannelser eller indgår i campussamarbejder får bedre muligheder for at udnytte de åbenlyse muligheder for at samlæse på tværs af uddannelserne i visse fag. Det samme gælder for samlæsning internt i uddannelserne, for eksempel for at imødekomme elevers ønske om bestemte studieretninger eller fag, som i dag kan være vanskeligt på mindre skoler.

Det forventes, at institutioner som ligger i landdistrikterne vil have gavn af, at det gøres muligt, at elever fra to eller flere studieretninger, der ikke kan oprettes som enkeltstående studieretningsklasser, kan samles i en blandet studieretningsklasse, hvor de undervises samlet i de fleste fag. Herved opnås større frihedsgrader end tidligere til at oprette studieretninger med lille søgning og bedre muligheder for at opfylde elevers ønsker om bestemte studieretninger på mindre skoler.

De præcise regler for samlæsning af fag fremgår af lov om gymnasiale § 31 stk. 2 og bekendtgørelse for de gymnasiale uddannelser § 29.

Mulighed for at udbyde lokale studieretninger

Det er et centralt element i den politiske aftale om gymnasiet, at studieretningsudbuddet skal være mere ensartet og overskueligt, og at studieretningsudbuddet derfor skal begrænses til en række centralt fastlagte studieretninger, som institutionerne vil have mulighed for at udbyde. Samtidig gives der mulighed for, at institutioner med et særligt uddannelsesmiljø eller en særlig faglig ekspertise, der er særegent for netop denne institution, kan udbyde en lokal studieretning.

Godkendelsen af lokale studieretninger skal anvendes til udvikling af en institutions særlige lokale styrkepositioner eller til udvikling af en så specialiseret studieretning, at den ikke bør udbydes bredt. Et særligt uddannelsesmiljø eller en faglig ekspertise vil blandt andet kunne omfatte et særligt uddannelsesmiljø eller en faglig ekspertise, der hviler på lokale samarbejder med virksomheder og lign.

Erhvervsuddannelser

På erhvervsuddannelsesområdet har jeg nedsat en sparringsgruppe, som skal pege på aktuelle udfordringer på erhvervsuddannelserne og komme med input til løsninger på disse. Gruppen er nedsat for at give inspiration. Den er sammensat af personer med stort kendskab til erhvervsuddannelserne. Såfremt der, på baggrund af arbejdet, lægges op til, at der f.eks. kunne iværksættes forsøg, vil REU få mulighed for at afgive indstilling herom.

Der er ligeledes igangsat et projekt med afbureaukratisering af praktikpladsområdet. Fokus er på at skabe mere smidige sagsgange, forenkle administrative procedurer m.v. Projektet er en opfølgning på trepartsaf-talen om flere praktikpladser. For begge projekter forventer jeg at beslutning om hvilke indsatser, der skal igangsættes, vil foreligge i sensommeren/efteråret 2017.

Med venlig hilsen

Merete Riisager